

■ برای کتاب «خون شریک»

سعی کردم از واقعیت دور نشوم

مریم علی بخشی

نویسنده

«خون شریک» مستند داستانی شهید مهدی صابری است. روایت این کتاب از کودکی مهدی صابری و کمی قبل‌تر از آن شروع می‌شود تا به نوجوانی و جوانی و رزم او در سوریه و در نهایت شهادتش ختم می‌شود. در نوشتن این کتاب سعی کردم طوری بنویسم که از واقعیت دور نشوم اما مثلاً در بعضی مصاحبه‌ها زمانبندی درنیامده بود و من نمی‌دانستم که مثلاً بین اتفاق الف تا ب چه واقعه‌ای رخ داده؛ یک جاهایی مجبور بودم خودم این صحنه‌ها را چیدمان کنم. یکی از این نظر، یکی هم از نظر تصویر و فضا سازی چون آدم‌ها خاطرات‌شان را که می‌گویند توصیف فضا را نمی‌کنند که مثلاً پاییز بود یا... از جهتی توصیف رنگ و بویی به متن می‌دهد، بنابراین گاهی توصیفاتی می‌کردم در عین حال که تلاشم بود در مستند بودن وقایع دست نبرم.

می‌توانم بگویم اینها هم مستند بود اما مستند از زبان بقیه راوی‌ها. مثلاً آن فضای یادگان را یک راوی تعریف می‌کرد که مثلاً می‌رفتم یادگان تفنگ‌هاشان، تفنگ‌های دهه ۶۰ بود و کنده‌کاری رویش داشته؛ حالا این را من می‌آوردم در دید مهدی، یعنی تخیل من نبود. یاد مورد فضای یادگان هم همین طور مثلاً یک راوی به من می‌گفت که یادگان این شکلی بود، ساختمان هایش بتونی بودند و... من این توصیف را می‌آوردم در دید مهدی. چون من خودم اطلاعاتی نداشتم، از راوی‌ها کمک می‌گرفتم تا جایی که به مستند بودن اثر آسیب نزنم به نظرم می‌شود تخیل در آثار مستند وارد شود. طوری که ما بایک اثر گزارشی صرف روبه‌رو نباشیم. مثلاً بعضی صحنه پردازی‌ها را باید می‌ساختم.

مثلاً مادر شهید می‌گفت به مهدی فلان چیز را بگو. حالا برای این دیالوگ من نیاز به فضایی داشتم و مثلاً این را در فضای آشپزخانه که مادر در حال غذا درست کردن است آوردم و این مکالمه آنجا شکل می‌گیرد. این به نظرم اشکالی ندارد، چون صحنه غریب و غیرمستندی نیست؛ حالا این مکالمه می‌توانست در حیاط باشد، در آشپزخانه باشد یا پذیرایی....

شهادت شهید صابری سال ۹۳ بوده و من پژوهش کتاب را از مهر ۹۸ شروع کردم تا بهمن ۹۸. پنج سال فاصله بود. تا حد خوبی به نظرم خاطرات دقیق بودند، چون مثلاً ۲۰ سال گذشته بود که بگویم خیلی چیزها فراموش شده. از طرفی هم فکر می‌کنم اگر شش ماه، یک سال بعد از شهادت من پژوهش را شروع می‌کردم. چون شهادت تازه بود و آن عزیزان در اوج احساسات‌شان بودند، شاید باعث می‌شد کمی خاطرات از جنس احساسی و مقدس سازی شود.

یادی از ۱۰ نویسنده

همپای صاعقه

چند روز بیشتر به آغاز هفته دفاع مقدس نمانده و فرصت مغتنمی است تا با مرور نام‌هایی آشنا و شناخته شده در وادی ادبیات پایداری، مشوقی باشیم برای این که در میانه کتابفروشی‌ها و کتابخانه‌های عمومی، نام این بزرگان را جست‌وجو کنید و آثارشان را اگر نخوانده‌اید، بخوانید و اگر خوانده‌اید، بار دیگر تورق کنید.

نام: احمد دهقان
مهم‌ترین کتاب: سفر به گرای ۲۷۰ درجه

■ احمد دهقان را به واقع می‌توان یکی از مهم‌ترین نویسندگان جنگ دانست، نویسنده‌ای که آثار بسیاری در این حوزه به رشته تحریر درآورده است. گواهی این ادعا دو موضوع است، نخست این که او آثار بسیار خوبی را در این حوزه نوشته است و دوم این که دهقان به جز مقوله جنگ به موضوع دیگری نپرداخته است. او هم‌اینک، مشاور ویژه در انتشارات خط مقدم است و همچنان در مسیر حفظ ارزش‌های دفاع مقدس و دفاع از حرم.

نام: سیدمرتضی آومینی
مهم‌ترین کتاب: شهری در آسمان

■ مرتضی آومینی نویسنده، شاعر، نقاش، منتقد هنری، روزنامه‌نگار و مستندساز جبهه و جنگ بود که مجموعه تلویزیونی «روایت فتح» از آثار برجسته اوست. او سرانجام در ۲۰ فروردین ۱۳۷۲ جان به جان آفرین تسلیم کرد و بنابراین آنچه همواره مرگ خواهانه آرزویش را داشت، انگار با حالی نزار از کار طاقت‌فرسای سالیان و با پرونده‌ای مشحون از آثار تأثیرگذار، حجاب خویشتن را از میان برداشت.

■ منصور انز
نیشابور به دنیا آمد
کوتاه آغاز کرده و
مجموعه زندگی‌نامه
عشق آباد، قلب تپنده
بانگارش طولانی
است

نام: محمدرضا بایرامی
مهم‌ترین کتاب: پل معلق

■ در ادبیات دفاع مقدس، نام چند نویسنده همواره می‌درخشد که از آن جمله می‌توان به محمدرضا بایرامی اشاره کرد؛ نویسنده‌ای که آثار متعددی را در قالب‌های متفاوت درباره دفاع مقدس به نگارش درآورده که یکی از شاخص‌ترین‌شان «پل معلق» است. بایرامی در این کتاب بخشی از داستان زندگی سربازی به نام نادر صدیق را که عضو پدافند نیروی هوایی است، روایت می‌کند؛ سربازی که در نیمه خدمت، پدر، مادر و خواهرش را از دست می‌دهد و....

نام: گل‌علی بابایی
مهم‌ترین کتاب: همپای صاعقه

■ گل‌علی آقابابایی پور معروف به گل‌علی بابایی، پژوهشگر و مستندنگار دفاع مقدس، یگان نویسنده و لشکر نویسنده است و به عنوان یکی از پرکارترین و مؤثرترین چهره‌های ادبیات پایداری و مقاومت شناخته می‌شود. او و حسین بهزاد دو پدیدآور «همپای صاعقه» هستند که این کتاب باعث ایجاد تحول در گونه مستندنگاری دفاع مقدس شد. او در سال ۱۳۳۹ در روستای برار شهرستان چالوس به دنیا آمد.